

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-73-14>
УДК 336.64:332.1:338.45(477)

Марина Вікторівна Іващенко

кандидат економічних наук, доцент

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

maryna.ivashchenko@karazin.ua

<https://orcid.org/0000-0001-6078-1783>

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ДЕВЕЛОПМЕНТУ В СИСТЕМІ ПІСЛЯВОЄННОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ УКРАЇНИ

Статтю присвячено дослідженню фінансових механізмів девелопменту в системі післявоєнної реконструкції України в умовах глибоких структурних, інституційних та інфраструктурних трансформацій. Обґрунтовано роль девелопменту як одного з ключових драйверів економічного відродження, здатного забезпечити мультиплікативний ефект для суміжних галузей, стимулювати інвестиційну активність та сприяти модернізації територій. Розглянуто фінансові інструменти відбудови житлової та критичної інфраструктури, зокрема бюджетне фінансування, міжнародну донорську допомогу, кредити міжнародних фінансових організацій і механізми державно-приватного партнерства. Особливу увагу приділено залученню іноземних інвестицій як джерела довгострокового капіталу, а також ролі страхування воєнних ризиків і грантових програм у зниженні інвестиційної невизначеності. У статті проаналізовано концепцію розвитку сучасних міст у форматі «smart rebuilding», що передбачає впровадження енергоефективних технологій, цифрових рішень, стійких транспортних систем та змішаних функціональних форматів забудови. Досліджено фінансові аспекти відновлення промисловості та логістики через створення індустріальних парків, логістичних хабів і об'єктів для релокації бізнесу з урахуванням воєнно-ризикового середовища. Окремо розкрито соціально важливі функції девелопменту, зокрема відбудову об'єктів соціальної інфраструктури, забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та формування адаптивних просторів для реабілітації військових. Зроблено висновок, що інтеграція фінансових механізмів девелопменту у стратегію післявоєнної реконструкції здатна забезпечити стійке економічне зростання, підвищення якості життя населення та посилення фінансової спроможності держави.

Ключові слова: девелопмент, фінансовий ринок, сталий розвиток, фінансові механізми, інвестиції, державно-приватне партнерство.

JEL Classification: G31; R58; H54.

Як цитувати: Іващенко, М. В. (2026). Фінансові механізми девелопменту в системі післявоєнної реконструкції України. *Соціальна економіка*, 73, 171–182. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-73-14>

Вступ. Повномасштабна збройна агресія проти України спричинила масштабні руйнування економічного потенціалу, інфраструктури та житлового фонду, що вже сьогодні формує довгострокові виклики для фінансової стабільності держави та майбутнього економічного відновлення. В умовах триваючої війни питання післявоєнної реконструкції набуває стратегічного значення, оскільки підготовка фінансових і інституційних механізмів відбудови повинна здійснюватися завчасно, з урахуванням високого рівня ризиків, дефіциту вну-

трішніх фінансових ресурсів та залежності від міжнародної фінансової підтримки і в цьому контексті девелопмент розглядається не лише як будівельна діяльність, а як комплексний фінансово-інвестиційний інструмент, здатний забезпечити мобілізацію капіталу, ефективний розподіл ресурсів та формування основ для стійкого економічного відновлення в післявоєнний період. Актуальність дослідження фінансових механізмів девелопменту зумовлена необхідністю формування адаптивної фінансової архітектури майбутньої реконструкції

України ще на етапі триваючого воєнного протистояння. Використання таких фінансових інструментів, як проектне фінансування, публічно-приватне партнерство, гарантійні механізми міжнародних фінансових організацій, інфраструктурні та «відбудовчі» облигації, дозволяє створити передумови для залучення приватних і інституційних інвесторів та мінімізувати ризики реалізації девелоперських проектів у майбутньому. Водночас відсутність системного бачення ролі девелопменту у фінансовому забезпеченні реконструкції потребує наукового узагальнення та концептуалізації.

Метою статті є обґрунтування ролі девелопменту в системі фінансового забезпечення майбутньої післявоєнної реконструкції України шляхом аналізу та систематизації фінансових механізмів, інструментів і моделей залучення інвестицій, здатних забезпечити ефективну трансформацію фінансових ресурсів у процесі відновлення економіки та інфраструктури України.

У межах статті поставлено такі завдання:

- проаналізувати роль девелопменту як драйвера економічного відродження та його вплив на стабілізацію післявоєнної економіки;
- дослідити механізми відбудови житла та соціальної інфраструктури, включно з житлом для внутрішньо переміщених осіб та об'єктами освіти і охорони здоров'я;
- розглянути можливості залучення іноземних інвестицій та застосування моделей public-private partnership для реалізації девелоперських проектів;
- оцінити вплив концепції «smart rebuilding» на розвиток сучасних міст і ефективність використання фінансових ресурсів;
- проаналізувати роль девелопменту у відновленні промисловості та логістики з урахуванням воєнно-ризикового аспекту;
- дослідити соціально важливі функції девелопменту, зокрема забезпечення житла, реабілітаційних просторів та медико-освітньої інфраструктури.

Об'єктом дослідження є процеси післявоєнної реконструкції України та механізми фінансового забезпечення девелоперських проектів, які спрямовані на відновлення житлової, соціальної та економічної інфраструктури, модернізацію міст, відновлення промисловості та логістики, а також забезпечення соціальної стабільності.

Предметом дослідження є фінансові інструменти та механізми девелопменту, які забезпечують залучення державних, приватних та міжнародних ресурсів, інтегрують інноваційні технології і дозволяють ре-

алізувати комплексні проекти відбудови в умовах підвищених воєнних ризиків.

Огляд літератури. Проблематика девелопменту як драйвера економічного відновлення, зокрема у контексті післявоєнної реконструкції, активно досліджується у сучасній науковій літературі. Узагальнення наявних підходів дозволяє виокремити кілька ключових напрямів дослідження.

У дослідженні Grytsenko et al. (2024) обґрунтовано, що економіка України демонструє відносну стійкість навіть в умовах війни, однак її подальше відновлення потребує комплексного підходу, що поєднує інституційні, інвестиційні та інноваційні механізми. Схожі висновки містяться у роботах Вовчак О. і Ярошенко О. (2024), а також Dudko і Pohorelova (2024), де підкреслюється важливість використання міжнародного досвіду післявоєнної реконструкції (Німеччини, Японії, Південної Кореї) для формування ефективної стратегії відбудови України.

Класичні підходи до ролі просторового розвитку економіки представлені у роботі Glaeser & Gottlieb (2009), де доводиться, що концентрація економічної активності у містах формує основу довгострокового зростання.

Сучасні дослідження розвивають цю ідею. Зокрема, у статті Liu et al. (2026) показано, що розвиток «зеленої» інфраструктури впливає не лише на якість середовища, але й на ринок нерухомості, стимулюючи інвестиції та підвищуючи економічну активність. У роботі Nijkamp et al. (2025) інфраструктурний девелопмент розглядається як ключовий елемент підвищення стійкості постконфліктних економік, зокрема через багатовимірну оцінку відновлення територій. Важливу роль відіграє і енергетичний сектор: у дослідженні Binetti (2023) доведено, що відновлення енергетичної інфраструктури має мультиплікативний ефект для розвитку промисловості. Ідеї сталого розвитку фінансової поведінки суб'єктів економіки поглиблено у дослідженні Глущенко О. та Іващенко М. (2025), що дозволяє інтегрувати екологічні та соціальні аспекти в фінансові механізми девелопменту.

Питання впливу фінансування інфраструктури на економічне зростання розглядається у роботі Tayeng et al. (2024), де показано позитивний зв'язок між інвестиціями в інфраструктуру та макроекономічною динамікою країн, що розвиваються. На мікрорівні фінансування девелоперських проектів досліджується Андреевою В. (2020), яка визначає фінансові інстру-

менти як основу функціонування ринку нерухомості.

Значна увага приділяється механізмам державно-приватного партнерства. У систематичному огляді Roehrich et al. (2014) PPP розглядається як ефективний, але складний інструмент, що потребує належного управління ризиками. У дослідженні Osei-Kyei & Chan (2015) визначено критичні фактори успіху PPP-проектів, серед яких ключовими є інституційна підтримка, прозорість та ефективний розподіл ризиків. Подальший розвиток цієї тематики представлений у роботі Rasheed et al. (2022), де систематизовано підходи до ідентифікації та управління ризиками в PPP.

Роль девелопменту нерухомості у післявоєнній реконструкції розкривається у роботах Полянської А. et al. (2023) та Мочернюк А. (2025), де підкреслюється значення житлового будівництва як драйвера економічної активності. У дослідженні

Holovnia et al. (2025) підкреслюється роль проектного менеджменту як інструменту забезпечення сталого економічного розвитку у процесі післявоєнної реконструкції.

Загалом аналіз наукових джерел свідчить, що девелопмент у поєднанні з ефективними фінансовими інструментами, міжнародним досвідом та інституційними механізмами здатен відігравати системоутворюючу роль у післявоєнній реконструкції України, забезпечуючи як економічне зростання, так і соціальну стабільність.

Методологія дослідження. У процесі дослідження застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів пізнання економічних явищ. Теоретичну основу становлять концепції інвестиційного фінансування, девелопменту та публічно-приватного партнерства. Для аналізу фінансових механізмів девелопменту в системі післявоєнної реконструкції України використано методи системного та структур-

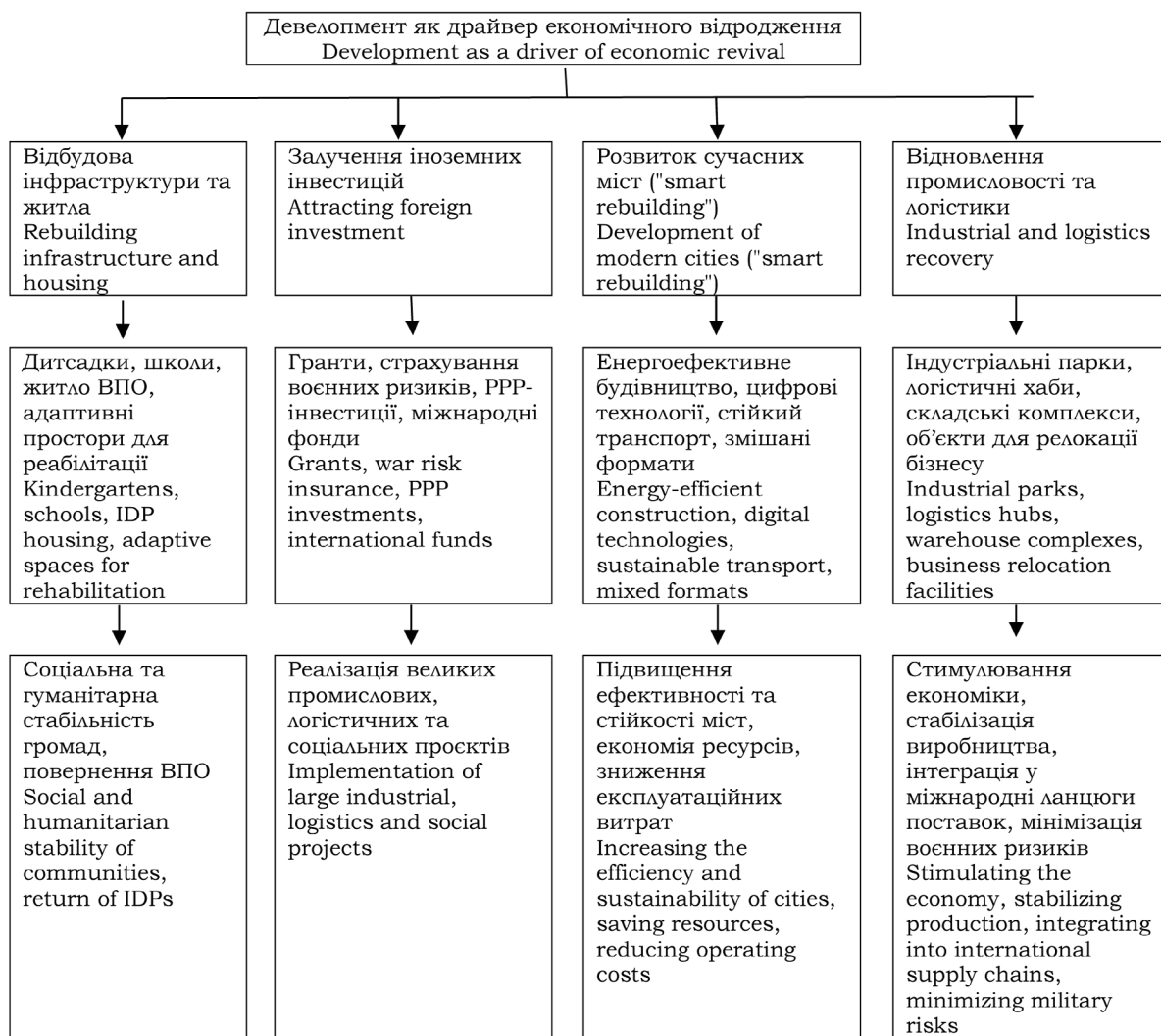

Рис. 1. Фінансові механізми девелопменту в післявоєнній реконструкції України

Fig. 1. Financial mechanisms of development in the post-war reconstruction of Ukraine

но-функціонального аналізу, що дозволило виявити взаємозв'язки між фінансовими інструментами, інституційними суб'єктами та напрямками відбудови. Для формування висновків і рекомендацій використано методи індукції та дедукції, а також елементи сценарного підходу щодо оцінки фінансових ризиків і потенціалу розвитку девелопменту в умовах воєнної невизначеності.

Основні результати. Післявоєнне відновлення України вимагає комплексного підходу, що поєднує економічні, соціальні та технологічні аспекти девелопменту. Ефективна реалізація фінансових механізмів сприяє мобілізації державних і приватних ресурсів, залученню міжнародної фінансової підтримки, підвищенню інституційної спроможності управління відновлювальними процесами та зниженню ризиків, пов'язаних з воєнними загрозами. (Grytsenko et al, 2024). Система девелоперських інструментів охоплює основні напрями відбудови житла та соціальної інфраструктури, модернізації міст і промислових комплексів, а також впровадження інноваційних технологій, що забезпечують стійкий розвиток територій. Логічний зв'язок між компонентами девелопменту, їхніми фінансовими механізмами та очікуваними економічними і соціальними ефектами демонструє схема, наведена нижче на рисунку 1. Вона відображає, як поєднання державних ініціатив, приватних інвестицій і міжнародної підтримки дозволяє формувати інтегровану систему післявоєнної реконструкції.

Наведена на рис. 1 схема демонструє інтегрований підхід до післявоєнної реконструкції України через механізми девелопменту, де фінансові інструменти, державні та приватні ресурси взаємопов'язані з відбудовою житлової, соціальної та промислової інфраструктури і показує, як залучення іноземних інвестицій, впровадження моделей державно-приватного партнерства та страхування воєнних ризиків забезпечує реалізацію конкретних проєктів: від житла для ВПО та відновлення дитсадків, шкіл і лікарень до створення індустріальних парків і логістичних хабів.

Рисунок 1 також відображає мультифункціональний ефект девелопменту, що включає економічне відродження, соціальну стабільність та модернізацію міст за принципами «smart rebuilding», підкреслюючи взаємозв'язок між стратегіями фінансування, об'єктами реалізації та очікуваними результатами у післявоєнний період. Стрілки і блоки схеми показують послідовність реалізації проєктів: від стратегічного фінансування до конкретних об'єктів інф-

раструктури, промисловості та соціальних установ, а також кінцевий ефект на економіку, соціальну стабільність та відновлення громад.

Логіка післявоєнної реконструкції України потребує комплексного підходу, у межах якого фінансові механізми девелопменту розглядаються не ізольовано, а як взаємопов'язана система інструментів економічного, просторового та соціального відновлення і девелопменту у цьому контексті виходить за межі традиційного будівництва, поєднуючи інвестиційні, інфраструктурні, містобудівні та соціальні складові, що формують основу для довгострокового економічного зростання. Саме тому доцільним є поетапний аналіз основних компонентів девелоперської діяльності, які визначають потенціал післявоєнного відродження країни: від ролі девелопменту як драйвера економічної активності до відновлення житла й критичної інфраструктури, залучення іноземного капіталу, впровадження концепцій «smart rebuilding», модернізації промислово-логістичних систем та реалізації соціально значущих функцій. Такий структурований підхід, який ми використовуємо для подальшого викладення результатів дослідження, дозволяє комплексно оцінити можливості девелопменту як інструменту фінансово-економічної реконструкції України.

1. Девелопмент як драйвер економічного відродження. Девелопмент, який охоплює комплексну діяльність з проектування, фінансування та реалізації проєктів нерухомості, відіграє провідну роль у формуванні інвестиційної динаміки та створенні фізичної інфраструктури, що є основою сталого економічного розвитку. В макроекономічному вимірі девелопментні проєкти сприяють не лише створенню об'єктів житлового, соціального та промислового призначення, але й виступають потужним мультиплікатором економічної активності за рахунок залучення капіталу, створення робочих місць, розвитку споріднених секторів будівництва, матеріалообігу, інженерних послуг та фінансових ринків (Андреева, 2020). Розвиток девелопментних проєктів у межах концепції «розумних» сталих міст сприяє формуванню сучасної житлової, транспортної та соціальної інфраструктури, інтегрованої з цифровими технологіями та орієнтованої на підвищення якості життя і сталий розвиток міського середовища (Bibri et al., 2020). Такі проєкти, з огляду на свою капіталомісткість і довгострокову перспективу повернення інвестицій, забезпечують стабільний попит

на кредитні ресурси та можуть сприяти посиленню кредитної активності фінансових інститутів, що у свою чергу стимулює економічне зростання, при цьому девелоперські компанії, виступаючи ініціаторами та координаторами створення інфраструктурних та житлових комплексів, здатні оперативніше адаптувати інвестиційні рішення до потреб ринку, що особливо важливо в умовах післявоєнного відновлення, коли потреби у житлі, транспортній, соціальній та логістичній інфраструктурі є надзвичайно великими.

Історичний досвід післявоєнної реконструкції інших країн свідчить про те, що масштабні інвестиції у відбудову фізичної інфраструктури здатні стати каталізатором довгострокового економічного зростання та структурних змін. Так, приклади «економічних див Південної Кореї» після корейської війни 1950-1953 рр. і «японського економічного дива» після Другої світової війни демонструють, що ефективна організація виробничих і будівельних секторів у поєднанні з державними, приватними та міжнародними інвестиціями сприяли швидкому відновленню економіки та створенню передумов для експортного зростання (Вовчак & Ярошенко, 2024). Цей історичний контекст підтверджує, що девелопмент може бути не лише реактивним елементом відбудови після кризових явищ, а й проактивним драйвером економічного відродження, здатним генерувати довгострокові мультиплікативні ефекти в національній економіці. Зокрема, створення нових об'єктів житлового, соціального та виробничого призначення сприяє розширенню економічної бази, залученню інвестиційних потоків та підвищенню рівня зайнятості, що в сукупності формує основу для відновлення і подальшого сталого економічного розвитку (Dudko & Pohorelova, 2024).

2. Відбудова інфраструктури та житла. У контексті триваючої війни та майбутньої післявоєнної реконструкції України зіткнеться з безпрецедентним масштабом відбудови фізичної інфраструктури та житлового фонду. За офіційними даними, понад 231 000 одиниць житла пошкоджено або знищено унаслідок повномасштабної агресії, а близько 13 % житлового фонду України постраждали внаслідок бойових дій станом на 2025 рік, що істотно впливає на потребу масштабної реконструкції житлового сектору¹. Це вимагає не лише рекон-

струкції окремих об'єктів, а комплексного масштабу житлового, транспортного й соціального будівництва, що включає спорудження сучасного житла з енергоефективними рішеннями, створення нових мікрорайонів із продуманою інфраструктурою, відновлення головних транспортних артерій, а також зведення медичних, освітніх і культурних закладів для повноцінного відновлення міського середовища.

Сучасні концепції девелопменту підкреслюють, що такі завдання слід вирішувати не фрагментарно, а через інтегроване середовище. Дослідження українських і міжнародних науковців з проблем житлового будівництва в умовах післявоєнної реконструкції наголошують на потребі системного підходу до проектування та реалізації житлових і міських просторів, що включає увагу до сталого розвитку, енергоефективності, інженерних мереж і соціальних функцій територій (Полянська et al., 2023), (Мочернюк, 2025). Такий підхід відповідає філософії девелопменту як діяльності, що «будує не просто окремі будівлі, а ціле середовище, здатне забезпечити якісні умови життя, стимулювати економічну активність і створювати основу для довгострокового сталого розвитку» (Полянська et al., 2023).

Особливу роль має транспортна інфраструктура, оскільки її відновлення забезпечує сполучення нових житлових районів з економічними центрами та інтеграцію регіонів у загальнонаціональний простір. Сучасні підходи до реконструкції передбачають не лише відновлення втрачених маршрутів, а й оптимізацію транспортних зв'язків для підвищення ефективності логістичних процесів і підтримки економічного зростання після війни². Водночас стратегічне планування нової забудови повинно враховувати вимоги сталості, включаючи енергоефективність, адаптацію до кліматичних викликів і інклюзивний доступ для мешканців різного віку та соціального статусу, що дозволяє забезпечити не лише фізичне відновлення територій, а й соціальне та економічне зміцнення громад.

3. Залучення іноземних інвестицій. У контексті післявоєнної реконструкції України залучення іноземних інвестицій виступає одним із першорядних фінансових механізмів девелопменту. Значні обсяги руйнувань, з одного боку, та очікуване ін-

1 Russia destroys 231,000 housing units in Ukraine, says Olena Shuliak (2025, March 23). The New Voice of Ukraine. URL: <https://english.nv.ua/business/russia-destroys-231-000-housing-units-in-ukraine-says-olena-shuliak-50500070.html> (дата звернення: 26.01.2026).

2 Пріоритети відновлення України на 2025: основні показники та тези звіту RDNA4. 26 лютого 2025. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://mindev.gov.ua/news/priorytety-vidnovlennia-ukrainy-na-2025-osnovni-pokaznyky-ta-tezy-zvitu-rdna4> (дата звернення: 26.01.2026).

ституційне перебалансування економіки з іншого, формують передумови для трансформації України у великий інвестиційний майданчик для міжнародних девелоперських компаній, інфраструктурних фондів і фінансових інституцій розвитку.

Важливу роль у фінансуванні післявоєнної відбудови відіграють грантові та фінансові програми міжнародних організацій, насамперед Європейського Союзу та інших багатосторонніх інституцій (Cifuentes-Faura, 2023). Зокрема, ЄС підписав гарантійні та грантові угоди загальним обсягом 1,4 млрд євро, спрямовані на підтримку відновлення України та залучення приватних інвестицій у критичні сектори економіки¹. У рамках програми RE-Ukraine Європейська комісія разом із Міжнародною фінансовою корпорацією забезпечують гарантії для інвестицій у транспорт, логістику, енергетику та телекомунікації, що мультиплікують приватні капітали². Такі інструменти дозволяють поєднувати безповоротне фінансування з кредитними ресурсами на пільгових умовах, знижуючи загальну вартість капіталу для девелоперських проєктів. У межах девелопменту грантові кошти можуть використовуватися для підготовки територій, проєктно-кошторисної документації, розвитку інженерної інфраструктури та підвищення енергоефективності об'єктів, що підвищує інвестиційну привабливість проєктів для приватних інвесторів.

Окремого значення набувають партнерські моделі державно-приватного партнерства (public-private partnership, PPP), які дозволяють розподілити фінансові, операційні та політичні ризики між державою та приватним капіталом (Rasheed et al., 2022). У післявоєнний період саме механізми PPP можуть стати базовою формою реалізації масштабних девелоперських проєктів у сферах житлового будівництва, транспортної та соціальної інфраструктури (Roehrich et al., 2014). Держава, виступаючи гарантом стабільного інституційного середовища, забезпечує нормативно-правову підтримку та розподіл ризиків, тоді як приватні інвестори забезпечують фінан-

сування, управлінську експертизу та технологічні рішення для реалізації проєктів (Osei-Kyei & Chan, 2015).

Критично важливим фактором активізації іноземних інвестицій є страхування воєнних і політичних ризиків, яке надається міжнародними агентствами, зокрема MIGA (група Світового банку), експортно-кредитними агентствами та спеціалізованими страховими фондами. Наявність механізмів страхового захисту істотно знижує ризик-премію для інвесторів і підвищує готовність міжнародних фінансових інституцій фінансувати довгострокові девелоперські проєкти. У цьому контексті девелопмент виступає не лише формою будівельної діяльності, а й інструментом фінансової інженерії, який дозволяє структурувати проєкти з урахуванням вимог інвесторів і страховиків³. Міжнародні програми перестраховування та гарантування інвестицій створюють передумови для активного участі міжнародних банків, фондів інвесторів та великих девелоперських компаній у реалізації масштабних проєктів⁴. Крім того, нові програми ЄБРР та страхові ініціативи гарантують покриття воєнних ризиків для бізнесу, що також підвищує інвестиційну привабливість України для міжнародних партнерів⁵.

Загалом, завдяки поєднанню міжнародного капіталу, партнерських моделей та інституційних гарантій девелопмент здатен забезпечити не лише фізичне відновлення зруйнованих територій, а й закласти підґрунтя для довгострокового економічного зростання та структурної модернізації національної економіки.

4. Розвиток сучасних міст («smart rebuilding»). Повоєнне відновлення України відкриває унікальний шанс не лише відновити зруйновану інфраструктуру, а й трансформувати міське середовище за принципами сучасних, стійких та цифрових міст, що відомо як концепція «smart rebuilding», яка поєднує інноваційні технології, сталий розвиток та екологічно ефек-

3 MIGA Backs Industrial Park in Ukraine. Guarantee will support economic activity in Ukraine during ongoing war. MIGA. September 28, 2023. URL: <https://www.miga.org/press-release/miga-backs-industrial-park-ukraine> (дата звернення: 26.01.2026).

4 The World Bank Group. Donor Financing Mechanisms for Supporting Ukraine. World Bank Group. October 10, 2025 URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/brief/world-bank-group-donor-financing-mechanism> (дата звернення: 26.01.2026).

5 ЄБРР та Aon запускають програму на 110 млн євро для страхування воєнних ризиків в Україні. Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України. 12.12.2024. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/0317c228-69a5-4d61-8b2a-75fed530f3d2?lang=uk-UA&title=BrrTaAonStrakhuvanniaVonnikhRizikiv> (дата звернення: 26.01.2026).

1 ЄС підписав нові гарантійні та грантові угоди обсягом 1,4 мільярда євро для підтримки відновлення України та залучення інвестицій приватного сектору. Представництво Європейського Союзу в Україні. 12.06.2024. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/ec-pidpisav-novi-garantijnii-ta-granтові-угоди-obсяgom-14-milyarda-євро-dlya-pidtrimki-vidnovlennia_uk (дата звернення: 26.01.2026).

2 Україна отримає 100 мільйонів євро гарантій для залучення інвестицій у відновлення. Міністерство розвитку громад та територій України. 13 жовтня 2025. URL: <https://mindev.gov.ua/news/ukraina-otrzymaie-100-milioniv-ievro-harantii-dlia-zaluchennia-investytsii-u-vidnovlennia> (дата звернення: 26.01.2026).

тивні рішення для створення комфортних, енергоефективних та технологічно просунутих урбаністичних просторів.

Перш за все, концепція Smart City передбачає широке застосування цифрових рішень для управління енергією, транспортом, будівництвом та іншими міськими процесами, що суттєво підвищує ефективність життя мешканців і знижує втрати ресурсів, оскільки саме міста виступають головними центрами економічної активності, де концентрація людського капіталу, інновацій та інфраструктури забезпечує підвищення продуктивності та економічного зростання (Glaeser & Gottlieb, 2009). Міжнародні дослідження свідчать, що урбаністичні зелені інфраструктури інтегрують екологічні та соціально-економічні ефекти та розглядаються як важливий елемент сталого міського розвитку, зокрема в контексті реалізації цілей сталого розвитку ООН. Такі підходи можуть бути враховані при формуванні політик міського розвитку та відбудови територій (Liu et al., 2026).

Одним із важливих напрямів є енергоефективне будівництво, яке включає використання сучасних матеріалів, інтелектуальних систем управління енергією та впровадження концепцій низьковуглецевої забудови (Глушченко & Іващенко, 2025). Застосування таких рішень дозволяє зменшити експлуатаційні витрати будівель, скоротити викиди парникових газів та знизити навантаження на енергетичну інфраструктуру міст. Більш того, інтеграція інтелектуальних технологій у міське будівництво сприяє створенню об'єктів, які не лише відповідають потребам сучасних громадян, а й ефективно адаптуються до змін зовнішнього середовища.

Важливою складовою smart rebuilding (як концепту модернізації міських систем відбудови) є впровадження технологічно оновлених підходів до управління інфраструктурою, що узгоджується з пріоритетами відновлення енергетичних систем у постконфліктних країнах (Binetti, 2023). Це включає цифрові платформи для моніторингу інфраструктури, автоматизовані системи контролю трафіку, сенсорні мережі для управління міськими сервісами, а також відкриті дані, що забезпечують прозорість та ефективність прийняття рішень. Ідея полягає в оптимізації ресурсів через застосування інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяють мінімізувати витрати часу та коштів на адміністрування міських процесів і підвищують якість життя жителів.

Ще одним важливим напрямом є стійкі транспортні рішення, що базуються на інтегрованих системах громадського тран-

спорту, електротранспорту, велосипедній інфраструктурі та «розумних» системах управління трафіком. Такі рішення здатні не лише зменшити забруднення повітря та викиди CO₂, а й сприяти більшій мобільності громадян та зниженню навантаження на дорожню мережу. Інтегровані рішення дозволяють оптимізувати маршрути, розподіл транспортних потоків і підтримувати баланс між технологічним розвитком і комфортом для мешканців, що є важливим аспектом відбудови після руйнувань. Дослідження підкреслюють, що розвиток кліматично стійких міст є важливим передумовою формування smart city, що передбачає інтеграцію міських систем та підвищення ефективності інфраструктури через цифрові та організаційні інновації (Lu, 2026).

Крім того, концепція smart rebuilding передбачає змішані функціональні формати забудови, які поєднують житлові, комерційні, соціальні і рекреаційні зони в межах однієї міської структури. Такий підхід не лише сприяє ефективному використанню земельних ресурсів, а й стимулює соціальну взаємодію, зменшує необхідність тривалих поїздок і посилює резильєнтність громад. Smart rebuilding не обмежується лише технічною відбудовою, а стає комплексною стратегією формування інтелектуальних, сталих та комфортних міст майбутнього. Україна має можливість використати інноваційні підходи для створення нового міського середовища, яке відповідає вимогам екологічної ефективності, цифрового управління та соціальної інтеграції, сприяючи одночасно сталому розвитку та підвищенню якості життя громадян.

5. Відновлення промисловості та логістики. Післявоєнне відновлення промисловості та логістичної інфраструктури є одним із центральних чинників відновлення економічної активності, зайнятості та експортного потенціалу України і девелоперські компанії відіграють тут стратегічну роль, оскільки саме вони здатні трансформувати фінансові ресурси, інституційну підтримку та інвестиційні стимули у фізичні виробничі й логістичні об'єкти. Йдеться не лише про відбудову зруйнованих потужностей, а про формування якісно нової промислової бази, інтегрованої у глобальні ланцюги створення доданої вартості¹. Одним із найперспективніших напрямів є створення індустріальних парків, які дозволяють сконцентрувати виробничі підприємства, інженерну інфраструктуру та

1 Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment: Industrial and Infrastructure Sectors. Washington, DC: World Bank Group, 2023. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099184503212328877/pdf/P1801740d1177f03c0ab180057556615497.pdf> (дата звернення: 26.01.2026).

сервісні функції на спеціально підготовлених територіях. Такі проекти знижують вхідні бар'єри для інвесторів, забезпечують ефект масштабу та підвищують ефективність використання капіталу. Для держави індустріальні та спеціальні економічні зони є інструментом регіонального розвитку, тоді як для приватних інвесторів і девелоперів вони створюють передбачуване інституційне середовище для реалізації довгострокових інфраструктурних проектів за умови податкових і митних стимулів (Fagole & Akinci, 2011).

Не менш важливим є розвиток сучасних складських комплексів і логістичних хабів, орієнтованих на відновлення внутрішніх і зовнішніх торговельних потоків. В умовах переорієнтації експорту, зміни транспортних коридорів та зростання ролі мультимодальних перевезень попит на якісну логістичну нерухомість істотно зростатиме і саме девелопмент таких об'єктів створює основу для ефективного функціонування аграрного, промислового та торговельного секторів, водночас формуючи значний мультиплікативний ефект для економіки. Відновлення інфраструктури в постконфліктних регіонах, зокрема транспортних систем, є важливим фактором відновлення торговельних потоків і економічної активності, що створює передумови для розвитку сучасних логістичних і виробничих об'єктів (Nijkamp et al., 2025).

Окремого значення набувають об'єкти для релокації бізнесу, зокрема виробничі та складські приміщення, адаптовані до швидкого запуску діяльності. У післявоєнний період релокація підприємств розглядатиметься не лише як вимушений захід, а як інструмент просторової реструктуризації економіки і девелопери можуть запропонувати стандартизовані модульні рішення, гнучкі формати оренди та інфраструктуру «plug-and-play», що знижує ризики для бізнесу та прискорює економічне відновлення.

Таким чином, девелопмент у сфері промисловості та логістики виступає ключовим механізмом перетворення інвестицій, грантового фінансування та кредитних ресурсів міжнародних фінансових інституцій у реальні економічні активи, а поєднання індустріальних парків, логістичних хабів і об'єктів релокації формує основу для стійкого відновлення виробництва, зростання конкурентоспроможності економіки та інтеграції України у глобальні ринки.

6. Соціально важливі функції. У контексті післявоєнної відбудови України інфраструктурні проекти, реалізовані із застосуванням сучасних підходів проектного менеджменту, відіграють важливу роль у забезпеченні базових умов життя

населення та формуванні основ сталого розвитку територій (Holovnia et al., 2025). Девелоперські процеси здатні не лише формувати економічні активи, але й відновлювати та модернізувати об'єкти соціального значення, серед яких дитячі садки, школи, лікарні та інші заклади, що є основою суспільної стабільності та якості життя населення. Інфраструктурні інвестиційні та девелоперські процеси сприяють формуванню економічних активів і опосередковано підтримують розвиток соціальної інфраструктури, що є важливим чинником економічного зростання та підвищення якості життя населення (Tayeng et al., 2024). За даними Державного агентства відновлення, відбудова соціальної інфраструктури вже включає комплексні роботи зі зведення та ремонту освітніх і медичних закладів у регіонах, що зазнали руйнувань, створюючи безпечні й комфортні умови для повернення громадян до нормального життя та відновлення соціальних функцій регіонів¹. Особливу увагу приділено соціальному житлу та підтримці внутрішньо переміщених осіб.

Наразі у межах Recovery Programme III схвалено 131 проєкт соціальної інфраструктури та житла на суму 4,5 млрд грн, а ЄІВ виділив €55 млн для реконструкції 151 об'єкта соціальної значущості, що створює передумови для повернення ВПО та відновлення локальних громад, а також модернізація водопостачання, енергетичної інфраструктури та інші важливі напрями. Ще 14 додаткових проєктів цієї програми включають будівництво і ремонт житла в Дніпропетровській, Кіровоградській, Черкаській областях на суму понад 245 млн грн та оновлення медичної інфраструктури (понад 750 млн грн) у кількох регіонах України². Крім того, девелопмент набуває соціальної функції у створенні адаптивних просторів для реабілітації військових та ветеранів, які включають не лише медичні та психологічні центри, а й простори для професійної реінтеграції у цивільне життя. Державна політика соціального захисту передбачає розширення спектру послуг для ветеранів та осіб з інвалідністю, орієнтованих на підтримку їхнього фізичного та психологічного відновлення, що є важливою

1 Житло і соціальна інфраструктура. Агентство відновлення. URL: <https://restoration.gov.ua/projects/zhytlo-i-soczialna-infrastruktura/> (дата звернення; 26.01.2026).

2 131 проєкт на 4,5 млрд грн: схвалено проекти у межах Програми відновлення України III. Міністерство розвитку громад та територій України. 07 квітня 2025. URL: <https://mindev.gov.ua/news/130-proiektiv-na-45-mlrd-hrn-skhvaleno-proiektu-u-mezhakh-prohamy-vidnovlennia-ukrainy-iii> (дата звернення; 26.01.2026).

складовою післявоєнної соціальної стабільності¹.

Таким чином, соціально орієнтований девелопмент функціонує як ключовий механізм інтеграції соціальних потреб у загальний процес реконструкції, забезпечуючи доступ до освіти, охорони здоров'я, житла і психологічної підтримки, що сприяє формуванню стійких громадських систем та підвищенню якості життя у післявоєнний період.

Висновки. Аналіз, проведений у статті, показав, що девелоперська діяльність виступає важливим механізмом перетворення фінансових ресурсів, державних грантів та приватних інвестицій у конкретні економічні активи та сприяє збереженню виробничого потенціалу, залученню прямих іноземних інвестицій та створенню робочих місць, що є основою післявоєнного економічного відновлення.

Системне планування та реалізація проектів житлового і соціального будівництва (школи, лікарні, дитсадки, житло для ВПО) забезпечують швидке повернення громадян до нормального життя та відновлення соціальної стабільності. Використання інструментів девелопменту дозволяє інтегрувати державні, міжнародні та приватні ресурси у процес ефективної реконструкції. Механізми грантового фінансування, страхування воєнних ризиків міжнародними агентствами та моделі public-private partnership створюють умови для реалізації великих інвестиційних проектів, що дозволяє перетворити зовнішнє фінансування на конкретні промислові, логістичні та соціальні об'єкти, підвищуючи інвестиційну привабливість України.

Післявоєнне відновлення відкриває можливості для впровадження енергоефективних рішень, «розумних» технологій управління містом, стійких транспортних рішень та змішаних форматів забудови, що здатне забезпечити не лише технологічну модернізацію, а й підвищує ефективність використання фінансових ресурсів та зменшує експлуатаційні витрати. Девелопмент промислових парків, складських комплексів, логістичних хабів та об'єктів релокації бізнесу формує основу для стабільного функціонування економіки. Врахування воєнно-ризикового аспекту (страхування, децентралізація об'єктів, резервні маршрути) забезпечує мінімізацію витрат

та прискорює відновлення виробництва і транспортних ланцюгів.

Девелопмент здатен відновлювати критично важливу соціальну інфраструктуру (лікарні, школи, дитсадки), створювати житло для ВПО та адаптивні простори для реабілітації військових, а реалізація таких проектів сприяє соціальній стабільності, збереженню робочих місць та відновленню довіри громадян до державних інституцій.

Отже, інтеграція фінансових, технологічних та соціальних інструментів девелопменту створює комплексну систему післявоєнної реконструкції України, яка забезпечує стійке економічне відродження, модернізацію міст та інфраструктури, а також соціальну стабільність.

На основі дослідження сформулюємо низку рекомендацій, що дозволять ефективно використати переваги девелопменту для післявоєнного відновлення України.

1. Створення комплексних девелоперських програм для післявоєнного відновлення, які поєднують фінансування, технології та соціальні потреби, із застосуванням моделей PPP для зменшення ризиків.

2. Активізація залучення міжнародних інвестицій через гранти, страхування воєнних ризиків, фондові інструменти та публічно-приватні партнерства для реалізації великих промислових і соціальних проектів.

3. Інтеграція принципів «smart rebuilding» у міське планування, включно з енергоефективними технологіями, цифровим управлінням містом та стійкими транспортними рішеннями, щоб підвищити ефективність витрат та довгострокову стійкість міст.

4. Системне планування промислової та логістичної інфраструктури з урахуванням воєнно-ризикового менеджменту (страхування, децентралізація, резервні маршрути), що дозволяє швидко відновлювати виробництво та забезпечувати функціонування економіки.

5. Пріоритетне відновлення соціальної інфраструктури та житла для ВПО та ветеранів, включаючи медичні, освітні та реабілітаційні центри, із залученням девелоперських компаній та міжнародних донорів.

6. Моніторинг ефективності та прозорості використання фінансових ресурсів, включаючи відкриті реєстри проектів, контроль громадськості та цифрові платформи для зворотного зв'язку, що забезпечує прозорість та зменшує ризики корупції.

1 Для відбудови та відновлення сектора соціального захисту України необхідно 39 мільярдів доларів США. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. 06/03/2025. URL: <https://www.msp.gov.ua/press-center/news/dlya-vidbudovy-ta-vidnovlennya-sektora-sotsialnoho-z> (дата звернення; 26.01.2026).

Список використаної літератури

References

1. Grytsenko A., Bilorus O., Burlay T., Podliesna V., Borzenko O. Ukraine's Economy: Resilience Under War and Challenges for Post-War Recovery. *Science and Innovation*. 2024. Vol. 20, Issue 5. Pp. 16–34. <https://doi.org/10.15407/scine20.05.016>
 2. Андрєєва В. А. Фінансування девелоперських проєктів як механізм функціонування ринку нерухомості. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. №3(59). С. 24–29. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-24-29>
 3. Bibri S. E., Krogstie J. Smart sustainable cities of the future: An extensive interdisciplinary literature review. *Sustainable Cities and Society*. 2017. Vol. 31. Pp. 183–212. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2017.02.016>
 4. Вовчак О., Ярошенко О. Застосування досвіду повоєнного економічного відновлення Німеччини, Японії та Південної Кореї до реалій України. *Економіка та регіон*. 2024. № 1(92). С. 18–28. [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3331](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3331)
 5. Dudko I., Pohorelova I. Trends in South Korea's post-war reconstruction: Lessons for public administration in Ukraine. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Public Administration*. 2024. Vol. 19, Issue 3. С. 22–34. <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-3/22>
 6. Полянська А. С., Микитюк Н., Микитюк О. Концептуальні засади розвитку житлового будівництва в контексті повоєнної відбудови. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Економіка та управління в нафтогазовій промисловості)*. 2023. Вип. 2, № 28. С. 117–132. [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2023-2\(28\)-117-132](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2023-2(28)-117-132)
 7. Мочернюк А. Управління підприємницькими проєктами реконструкції житла в умовах трансформації міського середовища в Україні. *Розвиток міста*. 2025. No. 2. <https://doi.org/10.32782/city-development.2025.2-26>
 8. Cifuentes-Faura J. Ukraine's post-war reconstruction: Building smart cities and governments through a sustainability-based reconstruction plan. *Journal of Cleaner Production*. 2023. Vol. 419. 20 September. 138323. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.138323>
 9. Rasheed N., Shahzad W., Khalfan M., Rotimi J. Risk Identification, Assessment, and Allocation in PPP Projects: A Systematic Review. *Buildings*. 2022. Vol. 12, Issue 8. Article 1109. <https://doi.org/10.3390/buildings12081109>
 10. Roehrich J. K., Lewis M. A., George G. Are public-private partnerships a healthy option? A systematic literature review. *Social Science & Medicine*. 2014. Vol. 113. Pp. 110–119. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2014.03.037>
 11. Osei-Kyei R., Chan A. P. C. Review of studies on the critical success factors for public-private partnership (PPP) projects. *International Journal of Project Management*. 2015. Vol. 33, Issue 6. Pp. 1335–1346. <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2015.02.008>
 12. Glaeser E. L., Gottlieb J. D. The wealth of cities. *Journal of Economic Literature*. 2009. Vol. 47, Issue 4. Pp. 983–1028. <https://doi.org/10.1257/jel.47.4.983>
 13. Liu X., Zhu L., Wang Z., Zhang X., Zhang X., Chen Z., Qiao R. The effects of urban green infrastructures on the housing market. *Habitat International*. 2026. Vol. 167. Article 103629. <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2025.103629>
1. Grytsenko, A., Bilorus, O., Burlay, T., Podliesna, V., & Borzenko, O. (2024). Ukraine's economy: Resilience under war and challenges for post-war recovery. *Science and Innovation*, 20(5), 16–34. <https://doi.org/10.15407/scine20.05.016>
 2. Andriieva, V. A. (2020). Finansuvannia developerskykh proektiv yak mekhanizm funktsionuvannia rynku nerukhomosti [Financing of development projects as a mechanism of real estate market functioning]. *Scientific Notes of KROK University*, 3(59), 24–29. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-24-29>
 3. Bibri, S. E., Krogstie, J., (2017). Smart sustainable cities of the future: An extensive interdisciplinary literature review. *Sustainable Cities and Society*, 31, 183–212. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2017.02.016>
 4. Vovchak, O., & Yaroshenko, O. (2024). Applying the experience of post-war economic recovery of Germany, Japan, and South Korea to the realities of Ukraine. *Economics and Region*, 1(92), 18–28. [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3331](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3331)
 5. Dudko, I., & Pohorelova, I. (2024). Trends in South Korea's post-war reconstruction: Lessons for public administration in Ukraine. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Public Administration*, 19(3), 22–34. <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-3/22>
 6. Polianska, A. S., Mykytiuk, N., & Mykytiuk, O. (2023). Conceptual principles of housing construction development in the context of post-war reconstruction. *Scientific Bulletin of Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Economics and Management in the Oil and Gas Industry)*, 2(28), 117–132. [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2023-2\(28\)-117-132](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2023-2(28)-117-132)
 7. Mocherniuk, A. (2025). Management of entrepreneurial projects for residential reconstruction under urban environment transformation in Ukraine. *City Development*, 2. <https://doi.org/10.32782/city-development.2025.2-26>
 8. Cifuentes-Faura, J. (2023). Ukraine's post-war reconstruction: Building smart cities and governments through a sustainability-based reconstruction plan. *Journal of Cleaner Production*, 419, 138323. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.138323>
 9. Rasheed, N., Shahzad, W., Khalfan, M., & Rotimi, J. (2022). Risk identification, assessment, and allocation in PPP projects: A systematic review. *Buildings*, 12(8), 1109. <https://doi.org/10.3390/buildings12081109>
 10. Roehrich, J. K., Lewis, M. A., & George, G. (2014). Are public-private partnerships a healthy option? A systematic literature review. *Social Science & Medicine*, 113, 110–119. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2014.03.037>
 11. Osei-Kyei, R., & Chan, A. P. C. (2015). Review of studies on the critical success factors for public-private partnership (PPP) projects. *International Journal of Project Management*, 33(6), 1335–1346. <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2015.02.008>
 12. Glaeser, E. L., & Gottlieb, J. D. (2009). The wealth of cities. *Journal of Economic Literature*, 47(4), 983–1028. <https://doi.org/10.1257/jel.47.4.983>
 13. Liu, X., Zhu, L., Wang, Z., Zhang, X., Zhang, X., Chen, Z., & Qiao, R. (2026). The effects of urban green infrastructures on the housing market. *Habitat International*, 167, 103629. <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2025.103629>

14. Глущенко О. В., Івашченко М. В. Інтеграція принципів сталого розвитку в економічну поведінку фінансових суб'єктів. *Соціальна економіка*. 2025. No. 69. С. 190–201. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2025-69-16>
15. Binetti M. N. Rebuilding energy infrastructures and the manufacturing sector in post-conflict countries. *Energy Policy*. 2023. Vol. 172. Article 113298. <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2022.113298>
16. Lu J., Fei R. Climate-resilient city construction as an enabling pathway to smart city development: An empirical assessment. *Sustainable Cities and Society*. 2026. Vol. 141. 1 May. Article 107277. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2026.107277>
17. Farole T., Akinci G. Special Economic Zones: Progress, Emerging Challenges, and Future Directions. Washington, DC. *World Bank*. 2011. 346 p. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-8763-4>
18. Nijkamp P., Kourtit K., Dentinho T. Infrastructure reconstruction planning in post-conflict areas: A multidimensional resilience assessment for Iraq. *Planning Practice & Research*. 2025. Vol. 40, Issue 4. Pp. 733–757. <https://doi.org/10.1080/02697459.2024.2440258>
19. Holovnia Y., Zhurba O., Zakharchuk V., Havran V. Analysis of Successful Cases of Sustainable Economic Development through Project Management in the Post-War Reconstruction of Ukraine. *International Journal of Economics and Financial Issues*. 2025. Vol. 15(3). Pp. 301–310. <https://doi.org/10.32479/ijefi.18572>
20. Tayeng T., Hinoca K., Khaiyum S., Dhote S., Amin R., Shah P., Chandratreya A. Assessing the impact of infrastructure financing on economic growth in emerging markets. *Journal of Infrastructure Policy and Development*. 2024. Vol. 8, Issue 15. Article 9560. <https://doi.org/10.24294/jipd9560>
14. Hlushchenko, O. V., & Ivashchenko, M. V. (2025). Integration of sustainable development principles into the economic behavior of financial actors. *Social Economy*, 69, 190–201. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2025-69-16>
15. Binetti, M. N. (2023). Rebuilding energy infrastructures and the manufacturing sector in post-conflict countries. *Energy Policy*, 172, 113298. <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2022.113298>
16. Lu, J., & Fei, R. (2026). Climate-resilient city construction as an enabling pathway to smart city development: An empirical assessment. *Sustainable Cities and Society*, 141, 107277. <https://doi.org/10.1016/j.scs.2026.107277>
17. Farole, T., & Akinci, G. (2011). Special economic zones: Progress, emerging challenges, and future directions. *World Bank*. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-8763-4>
18. Nijkamp, P., Kourtit, K., & Dentinho, T. (2025). Infrastructure reconstruction planning in post-conflict areas: A multidimensional resilience assessment for Iraq. *Planning Practice & Research*, 40(4), 733–757. <https://doi.org/10.1080/02697459.2024.2440258>
19. Holovnia, Y., Zhurba, O., Zakharchuk, V., & Havran, V. (2025). Analysis of successful cases of sustainable economic development through project management in the post-war reconstruction of Ukraine. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 15(3), 301–310. <https://doi.org/10.32479/ijefi.18572>
20. Tayeng, T., Hinoca, K., Khaiyum, S., Dhote, S., Amin, R., Shah, P., & Chandratreya, A. (2024). Assessing the impact of infrastructure financing on economic growth in emerging markets. *Journal of Infrastructure Policy and Development*, 8(15), 9560. <https://doi.org/10.24294/jipd9560>

Maryna Ivashchenko,

PhD (Economics), Associate Professor, V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
 maryna.ivashchenko@karazin.ua
<https://orcid.org/0000-0001-6078-1783>

FINANCIAL MECHANISMS OF DEVELOPMENT IN THE SYSTEM OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE

Abstract. The article is devoted to the study of financial mechanisms of development in the system of post-war reconstruction of Ukraine in conditions of deep structural, institutional and infrastructural transformations. The role of development as one of the key drivers of economic revival, capable of providing a multiplier effect for related industries, stimulating investment activity and promoting modernization of territories, is substantiated. Financial instruments for the reconstruction of housing and critical infrastructure are considered, in particular budget financing, international donor assistance, loans from international financial organizations and mechanisms of public-private partnership. Particular attention is paid to attracting foreign investment as a source of long-term capital, as well as the role of war risk insurance and grant programs in reducing investment uncertainty. The article analyzes the concept of development of modern cities in the «smart rebuilding» format, which involves the introduction of energy-efficient technologies, digital solutions, sustainable transport systems and mixed functional building formats. The financial aspects of the restoration of industry and logistics through the creation of industrial parks, logistics hubs and facilities for business relocation, taking into account the military-risk environment, are studied. The socially important functions of development are separately revealed, in particular, the reconstruction of social infrastructure facilities, the provision of housing for internally displaced persons and the formation of adaptive spaces for the rehabilitation of military personnel. It is concluded that the integration of financial mechanisms for development into the strategy of post-war reconstruction can ensure sustainable economic growth, improve the quality of life of the population and strengthen the financial capacity of the state.

Keywords: *Development, Financial Market, Sustainable Development, Financial Mechanisms, Investments, Public-Private Partnership.*

JEL Classification: G31; R58; H54.

In cites: Ivashchenko, M. (2026). Financial mechanisms of development in the system of post-war reconstruction of Ukraine. *Social Economics*, 73, 171–182. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-73-14> (In Ukrainian)

Конфлікт інтересів: автор повідомляє про відсутність конфлікту інтересів.

Автор підтверджує, що при написанні наукової статті ресурс штучного інтелекту використовувався. У процесі підбору літературних джерел було використано ресурси штучного інтелекту, зокрема ChatGPT, для визначення релевантних напрямів дослідження та формування переліку потенційних джерел. Остаточний відбір літератури здійснювався автором самостійно на основі перевірених наукових публікацій.

Conflict of Interest: The author declares no conflict of interest. The author confirms that artificial intelligence tools were used in the writing of this research article. During the literature review process, artificial intelligence tools, specifically ChatGPT, were used to identify relevant areas of research and compile a list of potential sources. The final selection of the literature was carried out by the author independently, based on verified academic publications.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2026 р.
Стаття пройшла рецензування 06.03.2026 р.
Стаття рекомендована до друку 22.03.2026 р.
Стаття опублікована 31.03.2026 р.

Received: 04 February 2026
Revised: 06 March 2026
Accepted: 22 March 2026
Published: 31 March 2026